

การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์
และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
โดยใช้ CIPP Model

The Evaluation of Bachelor of Arts Program in English Curriculum at Faculty of
Linguistics and Humanities, Savannakhet University, Lao People's Democratic
Republic, Using CIPP Model

ปาดทะหนา อินทะพูทอน¹ ธนานันต์ กุลไพบุตร² พจมาน ชำนาญกิจ³

Pathana Inthaphouthone¹, Thananun Kunpaibutr² and Potchaman Chamnankit³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต และหาแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 386 คน ประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 24 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 130 คน บัณฑิตที่จบการศึกษา จำนวน 116 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 116 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้ CIPP Model ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบท (Context) พบว่า อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และบัณฑิต ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.24)
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และบัณฑิต ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.41)
3. ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และบัณฑิต ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.44)
4. ด้านผลผลิต (Product) พบว่า อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.25)

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Master of Education and Degree in Research of Curriculum and Instruction, Sakon Nakhon Rajabhat University

²รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Assoc. Prof. Dr., Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Lecturer Doctor, Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ปาดทะหนา อินทะพูทอน, pathana7799@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 14 กรกฎาคม 2567 วันที่แก้ไขบทความ (Revised) 23 กรกฎาคม 2567 วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 24 กรกฎาคม 2567

5. แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 1) ด้านบริบท ปรับปรุงวัตถุประสงค์เนื้อหา รายวิชาของหลักสูตร เน้นทักษะการสื่อสาร กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ปรับปรุงทักษะการสื่อสาร เทคนิคการสอน นำใช้เทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียน มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ และมีงบประมาณพัฒนาอาจารย์ผู้สอน งบประมาณส่งเสริมสื่อการเรียนการสอน 3) ด้านกระบวนการ เพิ่มการร่วมมือภายนอก ทั้งในและต่างประเทศ เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง มีการประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบอย่างสม่ำเสมอ และแจ้งให้นักศึกษารับรู้เพื่อปรับปรุง และ 4) ด้านผลผลิต เพิ่มทักษะความเป็นผู้นำ จิตสาธารณะ กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามสถานการณ์จริงเพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก เพิ่มทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การทำงานเป็นทีม และเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยี

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ CIPP Model

ABSTRACT

The purposes of this research were to evaluate the Context, Input, Process, and Product of the Bachelor of Arts Program in English curriculum at the Faculty of Linguistics and Humanities, Savannakhet University, using CIPP Model, and to establish guidelines for curriculum improvement. The sample, obtained through stratified random sampling, consisted of 386 participants, including 24 curriculum lecturers, 130 students currently studying in the academic year 2024, 116 graduated students, and 116 employers. The instrument for data collection was a set of 5-rating scale questionnaires to evaluate the Bachelor of Arts Program in English curriculum at Faculty of Linguistics and Humanities, Savannakhet University in Lao PDR, using CIPP Model comprising Context, Input, Process and Product. Statistics for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows:

1. Context: Participants assessed the overall appropriateness of the Bachelor of Arts Program in English curriculum at a high level ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.24).
2. Input: Participants rated the overall appropriateness of the Bachelor of Arts Program in English curriculum as moderate ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.41).
3. Process: Participants evaluated the overall appropriateness of the Bachelor of Arts Program in English curriculum at a high level ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.44).
4. Product: Participants rated the overall quality of the Bachelor of Arts Program in English curriculum at a high level ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.25).
5. The guidelines for improving the Bachelor of Arts Program in English revealed as follows: 1) Context: Improve the course content objectives by emphasizing communication skills, and incorporating a variety of learning activities both within and outside the curriculum; 2) Input: Improve communication skills and teaching techniques, integrate technology to stimulate interest in learning, and provide adequate facilities and budget allocation for teacher professional development and teaching media; 3) Process: Strengthen external cooperation both domestically and internationally, focus on practical training in actual settings, implement regular and varied evaluation methods,

and inform students on areas for self-improvement; 4) Product: Develop leadership skills, public-mindedness, offer diverse learning activities based on real-world situations to prepare students for their careers, enhance problem-solving, analytical and creative skills, and advance interpersonal skills, teamwork and technology use and skills.

Keywords: Curriculum Evaluation, Bachelor of Arts Program in English, CIPP Model

บทคัดย่อ

การศึกษาเป็นขบวนการสอน การเรียนรู้ ทางด้านทฤษฎี และพฤติกรรมตัวจริงเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ สังคมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้รอบด้าน (กฎหมายว่าด้วยการศึกษา (ฉบับปรับปรุง), 2556, หน้า 1) การศึกษามีบทบาท และเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สอดคล้องกับไกสอน พมวิหาน (กรมจัดตั้งและพนักงาน, 2554, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การศึกษามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อด้านต่าง ๆ ของชีวิตสังคมกระบวนการแห่งการขยายตัวของเศรษฐกิจแห่งชาติ และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดหลายประเทศได้วางแผนการขยายการศึกษาไปพร้อมกับการวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม โดยเพิ่มการลงทุนให้การศึกษา ซึ่งเรียกว่าการลงทุนล่วงหน้าให้แก่เศรษฐกิจ นโยบายเกี่ยวกับการศึกษาในมาตรา 4 ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้กล่าวไว้ว่า เน้นการศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งได้พัฒนาด้านทางด้านคุณสมบัติ ศิลธรรม วิทยาศาสตร์ และก้าวหน้า คือ สร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ รู้คิด มีวิชาชีพ สร้างสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เศรษฐกิจแห่งภูมิปัญญา รัฐเพิ่มการลงทุนให้แก่การศึกษา และเป็นรายจ่ายงบประมาณแห่งรัฐ รัฐและสังคมมุ่งเน้นพัฒนาการศึกษาแห่งชาติให้มีคุณภาพสร้างโอกาสให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่เขตห่างไกลและทุรกันดาร ผู้หญิง เด็ก และผู้ด้อยโอกาส พร้อมทั้งสร้างเงื่อนไขให้พลเมืองลาวได้เล่าเรียนวิชาชีพนอกขึ้น รัฐส่งเสริมและผลักดันให้บุคคลองค์การจัดตั้งต่าง ๆ รวมทั้งเอกชนภายในและต่างประเทศลงทุนในการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ตามนโยบายต่าง ๆ (กฎหมายว่าด้วยการศึกษา (ฉบับปรับปรุง), 2556, หน้า 3-4)

ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพจะมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องชี้หน้ทางในการจัดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน หลักสูตร

จึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความเจริญของชาติ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539, หน้า 11) นอกจากนี้หลักสูตรยังเปรียบเสมือนแผนแม่บทที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ วิธีการหรือกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้เปรียบเสมือนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา (Beauchamp, 1981, p. 28) หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระบบ เนื่องจากข้อกำหนดต่าง ๆ ของหลักสูตรจะเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งทำให้เป็นแนวทางนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการดำเนินการจัดการเรียนรู้อีกทั้งให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านความรู้ในเนื้อหาสาระทักษะ กระบวนการเรียนรู้และการคิด ทักษะทางสังคมและที่สำคัญคือคุณภาพทางด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ ความสำคัญของหลักสูตรยังมีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยที่จะต้องตอบคำถามได้ว่าการจัดการศึกษานั้นบรรลุความคาดหวังของหลักสูตรหรือไม่ ซึ่งจะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2552)

มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต เป็นหนึ่งในห้าของมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา และได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2552 ภายใต้คำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 091/นย ลงวันที่ 27 มีนาคม 2552 เรื่อง การจัดตั้งมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต และข้อตกลงรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาว่าด้วยการจัดตั้ง และการเคลื่อนไหว (ชั่วคราว) ของมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต, เลขที่ 2349/สส.09 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2552 การจัดตั้งมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขตขึ้นอยู่กับแผนพัฒนาการศึกษา และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของจังหวัดภาคกลาง ได้แก่ บอลิคำไซ คำม่วน สะหวันนะเขต และบางส่วนของจังหวัดสาละวัน วิทยาลัยของมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต คือ การเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวัฒนธรรม

ในภาคกลาง มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ให้เป็นไปตามแนวทางนโยบายของพรรคและรัฐบาล โดยเฉพาะการจัดองค์กรและการดำเนินการตามนโยบาย 3 สร้าง ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปัจจุบันมหาวิทยาลัยสกลนคร ประกอบด้วย 8 คณะวิชา และสำนักงาน 2 แห่งที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน โดยเปิดทั้งหมด 41 หลักสูตร ในนั้นมีหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ 34 หลักสูตร ปริญญาตรีต่อเนื่อง 4 หลักสูตร ปริญญาตรีนานาชาติ 1 หลักสูตร และปริญญาโท 2 หลักสูตร หนึ่งในนั้นก็คือหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ซึ่งได้จัดการเรียนการสอนมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยสกลนคร ทั้งนี้ในปีพุทธศักราช 2559 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศเพื่อนบ้านอีก 9 ประเทศ ได้เข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน ทำให้ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่ออาชีพครูอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ อันเป็นผลมาจากการที่ได้มีการประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง และภาษาใช้งานของประชาคมอาเซียน (Kirkpatrick, 2010) ดังนั้นควมมีประสิทธิภาพของหลักสูตรจึงเป็นภาพสะท้อนโดยตรงของความพยายามที่จะทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศมีประสิทธิผล สามารถรองรับความหลากหลายทางด้านสังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งการมีทักษะในการสื่อสารติดต่อกับประเทศอื่น ๆ และประเทศเพื่อนบ้าน จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ครูอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ ตลอดจนบัณฑิตที่คาดหวังว่าจะปฏิบัติงานในวิชาชีพนี้มีความตื่นตัว ตระหนักในความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษ สนใจสมัครเข้ามาศึกษาต่อมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจากจำนวนผู้สมัครที่เพิ่มมากขึ้น

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารหลักสูตร เพื่อปรับปรุงคุณภาพตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ยังต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2563 ตามข้อตกลงของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (ฉบับปรับปรุง) ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย ปรับปรุงจำนวนวิชา และเนื้อหาในรายวิชาให้สอดคล้องกับสภาพตัวจริงในปัจจุบัน เมื่อหลักสูตรดังกล่าวมีนักศึกษาจบไป 1-2 รุ่น เพื่อให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในฐานะสถาบันผลิตบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา ได้ดำเนินการผลิตบัณฑิตตามหลักสูตรดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาหลายปี และได้มีการแก้ไขปรับปรุงบางส่วนแล้ว แต่เพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาว่าด้วยมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2563 (ฉบับปรับปรุง) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาวิชาการ โดยเริ่มต้นจากการประเมินหลักสูตรดังกล่าวอย่างถูกต้อง และครบถ้วนตามกระบวนการของการประเมินหลักสูตรและการสอน ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นต้นแบบ และแนวทางในการประเมินหลักสูตรอื่น ๆ ต่อไป โดยการนำผลจากการประเมินนั้นมาปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น และสามารถผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย เพื่อตอบสนองตามความต้องการของสังคมได้ การประเมินหลักสูตรทำขึ้นเพื่อศึกษากระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาการประเมินดังกล่าว จะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตรและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จุดประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหาสาระ คุณภาพของผู้ใช้บริหารและผู้ใช้หลักสูตร สมรรถภาพของผู้เรียน ความสัมพันธ์ของวิชาต่าง ๆ การใช้สื่อและวัสดุการสอน ฯลฯ (Taba, 1962, p. 310) หลักสูตรที่มีคุณภาพเมื่อนำไปใช้แล้วต้องมีการประเมินอยู่เสมอ หรือเป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมิน เพื่อนำมาพิจารณาสรุปร่วมกันว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนานั้นว่ามีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537, หน้า 217) การประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีจุดดีหรือจุดเสียตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงได้ถูกต้อง ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดีขึ้น สร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ และค่านิยมที่มีต่อสถาบันการศึกษา

จากการสังเคราะห์แนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตรนั้นพบว่า รูปแบบการประเมินหลักสูตรมีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีการประเมินที่แตกต่างกัน ซึ่งมีนักวิชาการที่เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการประเมินผลเสนอแนะหลายรูปแบบด้วยกันซึ่งสามารถนำมาศึกษาเพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการ ในปัจจุบันรูปแบบของการประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) รูปแบบของการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ ๆ เป็นการประเมินผลก่อนนำหลักสูตรไปใช้ กลุ่มนี้จะเสนอรูปแบบที่เด่น คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบปุยแซงด์ (Puissance Analysis Technique) และ 2) รูปแบบของการประเมินหลักสูตรในระหว่างหรือหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็นรูปแบบย่อย ๆ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่จะประเมินว่าหลักสูตรมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายเป็นหลัก กล่าวคือ พิจารณาว่าผลที่ได้รับเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Ralph W. Tyler และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Robert L. Hammond

2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย (Goal Free Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่นำความคิดของผู้ประเมินเป็นตัวกำหนดความคิดในโครงการประเมิน ผู้ประเมินจะประเมินเหตุการณ์ที่เกิดตามสภาพความเป็นจริง มีความเป็นอิสระในการประเมินและไม่ต้องมีความลำเอียง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Michael Scriven

3. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้เกณฑ์เป็นหลัก เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Robert E. Stake

4. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision Making Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปแบบการประเมินของ Malcolm Provus รูปแบบการประเมิน

หลักสูตรของ Daniel L. Stufflebeam และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Doris T. Gow เป็นต้น

แต่เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision Making Model) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ตามแนวคิดของ D.L. Stufflebeam มาประยุกต์ใช้ในการประเมินหลักสูตร เป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ให้รายละเอียดครอบคลุมระบบทั้ง 4 ส่วน คือ 1) บริบท (Context Evaluation-C) 2) ปัจจัยนำเข้า Input Evaluation-I) 3) กระบวนการ (Process Evaluation-P) และ 4) ผลลัพธ์ (Product Evaluation-P) นอกจากนี้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ยังเป็นที่ยอมรับ และได้รับความสนใจนำมาใช้อย่างแพร่หลายในทั้งองค์กรรัฐและเอกชน เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการศึกษา เพราะได้ให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างน่าสนใจและทันสมัยด้วย จากงานวิจัยของ วรณประภา เอี่ยมฤทธิ์ และคณะ (2563, หน้า 121-140) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา โดยประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ นิสิตปัจจุบัน และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ โดยดำเนินวิธีวิจัยแบบผลานวิธีตามรูปแบบการประเมิน CIPP Model จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษาชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 243 คน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์จากผู้ดูแลการฝึกงาน จำนวน 45 คน ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1-4 มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ส่วนความคิดเห็นของผู้ดูแลการฝึกงาน ผู้เชี่ยวชาญอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน พบว่า 1) ด้านบริบท ควรปรับตัวสู่ประสงค์โครงสร้าง และเนื้อหาในรายวิชาเอกของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและผู้ใช้บัณฑิต 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ควรเพิ่มทรัพยากรสารสนเทศประกอบการเรียนการสอนที่เป็นภาษาต่างประเทศมากขึ้นและเพิ่มการประชาสัมพันธ์หลักสูตรในเชิงรุก 3) ด้านกระบวนการ ควรปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติงานและมุ่งเน้นกิจกรรม

การเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด
4) ด้านผลผลิต หลักสูตรควรมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้นำ มีทักษะการสื่อสารที่ดี และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์การปฏิบัติงานจริงได้

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษา และได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรในมหาวิทยาลัย จึงเห็นความสำคัญของการประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่ชี้ให้เราได้ทราบว่าการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาไปใช้แล้วนั้น ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีข้อดี ข้อบกพร่องอะไรบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง นำมาวิเคราะห์ สรุป และพัฒนาหลักสูตรในโอกาสต่อไป เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่ผู้ประเมินต้องมีความเข้าใจอย่างแท้จริงในจุดมุ่งหมาย สิ่งที่จะประเมิน และวิธีการประเมินก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง หากการประเมินกระทำอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายและมีวิธีการที่ชัดเจนเป็นที่น่าเชื่อถือ เมื่อนำไปปรับปรุงแล้วย่อมให้หลักประกันว่าหลักสูตรมีคุณภาพดี ดังนั้นในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการ วิธีการและขั้นตอนในการประเมินจะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงทำให้ได้ผลประเมินที่ถูกต้องเที่ยงตรงเป็นจริง และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรโดยแท้ อีกทั้งประเด็นการประเมินยังครอบคลุมเกี่ยวกับการศึกษาต่อ การมีงานทำ การเป็นที่ยอมรับ การมีชื่อเสียงของสถาบัน และการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงให้มีคุณภาพตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร และได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสรวงนนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้ CIPP Model ซึ่งเป็นการประเมินตามแนวคิดของสตีฟเฟิลบีม D.L. Stufflebeam โดยมีการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เป็นการประเมิน เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจ เลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ให้เกิดประโยชน์มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสรวงนนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสรวงนนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสรวงนนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสรวงนนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
5. เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสรวงนนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร รวมทั้งหมดจำนวน 539 คน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 24 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 191 คน บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่จบการศึกษา จำนวน 162 คน ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตหรือผู้ใช้บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 162 คน

กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมดจำนวน 386 คน ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์สอนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 24 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 130 คน บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่จบการศึกษา จำนวน 116 คน ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตหรือผู้ใช้บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 116 คน และกำหนดขนาด

ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, Taro, p. 1973) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 4 ชุด คือ 1) สำหรับอาจารย์ 2) นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ 3) บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่จบการศึกษา และ 4) ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตหรือผู้ใช้บัณฑิต เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร โดยใช้แนวคิด CIPP Model

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร โดยใช้แนวคิด CIPP Model เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างและสร้างเครื่องมือจากทฤษฎีหลักการ แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้อง เหมาะสมของภาษา การใช้ถ้อยคำ โดยคณะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม และการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.60-1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญไปนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

7. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทำหนังสือเพื่อขออนุญาต และเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยสระหวั่นนะเขต สปป.ลาว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสระหวั่นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้ CIPP Model ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรฯ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้ CIPP Model

ประเด็นการประเมิน		สรุปรวม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านบริบท (Context)	1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.93	0.24	มาก
	1.2 โครงสร้างของหลักสูตร			
	1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร			
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	2.1 คุณลักษณะของผู้สอน	3.32	0.41	ปานกลาง
	2.2 คุณลักษณะของผู้เรียน			
	2.3 ความพร้อมของสถานที่เรียน/สิ่งอำนวยความสะดวก			
	2.4 ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน			
	2.5 งบประมาณ			
3. ด้านกระบวนการ (Process)	3.1 การบริหารจัดการหลักสูตร	3.53	0.44	มาก
	3.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน			
	3.3 การวัดและประเมินผล			
4. ด้านผลผลิต (Product)	4.1 คุณธรรม จริยธรรม	4.07	0.25	มาก
	4.2 ความรู้			
	4.3 ทักษะทางปัญญา			
	4.4 ทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบ			
	4.5 ทักษะการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
รวม		3.71	0.26	มาก

จากตาราง 1 ผลการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้ CIPP Model โดยภาพรวม ผู้วิจัยขอสรุป ดังนี้

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า สูงสุดคือด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.25) รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านบริบทเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.24) ด้านกระบวนการเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.44) และสุดท้ายด้านปัจจัยนำเข้าเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.41)

2. แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรฯ มีดังนี้

2.1 ด้านบริบท ปรับปรุงวัตถุประสงค์เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร เน้นทักษะการสื่อสาร กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกหลักสูตร

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า ปรับปรุงทักษะการสื่อสาร เทคนิคการสอน นำใช้เทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียน มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อการใช้งาน และมีงบประมาณพัฒนาทักษะความรู้ของอาจารย์ผู้สอน งบประมาณส่งเสริมสื่อการเรียนการสอน

2.3 ด้านกระบวนการ เพิ่มการร่วมมือภายนอกทั้งในและต่างประเทศ เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง มีการประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบอย่างสม่ำเสมอ และแจ้งให้นักศึกษารับรู้เพื่อปรับปรุง

2.4 ด้านผลผลิต เพิ่มทักษะความเป็นผู้นำ จัดสถานการณ์ กิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายตามสถานการณ์จริงเพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก เพิ่มทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การทำงานเป็นทีม และเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยี

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวชนนเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการกำหนดวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตรไว้อย่างครอบคลุมตามความต้องการของสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุพิชฌาย์ กล้วยแดง (2560, หน้า 205) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีต้องมีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงไปได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ปัจจุบันมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และชีวิตประจำวันของผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Ahmad Bashri, Muji Sri Prastiwi, Rinie Pratiwi Puspitawati (2020) ซึ่งได้กล่าวว่าจุดมุ่งหมายที่จะบรรลุความสอดคล้องกับหลักสูตรอันเป็นผลมาจากการทบทวนกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมืออาชีพ และความต้องการสังคมในปัจจุบัน

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรยังขาดอุปกรณ์ สื่อการสอน ห้องเรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ LCD Projector และอาคารเรียนสถานที่ แหล่งการสืบค้นข้อมูล ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย และกิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการและการศึกษาดูงานยังไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังเป็นองค์ประกอบของหลักสูตรที่ทำให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อังคาร บัวศรี (2542) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญและขาดไม่ได้ของหลักสูตรอย่างน้อย 6 อย่าง หนึ่งในนั้นก็คือ วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ FERDA TUNÇ (2010, p. 78) กล่าวว่า วัสดุที่ไม่เพียงพอ จะไม่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างสมบูรณ์ และสอดคล้องกับ สุมาลี มะลิรัมย์ (2560, หน้า 162-163) ได้ทำการวิจัยประเมินหลักสูตรกล่าวว่า ควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ สนับสนุนให้อาจารย์ และนักศึกษาได้ร่วมกันจัดทำหรือจัดซื้อหนังสือมา

ใช้ประกอบในการเรียนการสอน รวมทั้งปรับปรุงและขยายห้องเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเป็นไปตามแผนงานดำเนินงานที่กำหนดไว้ อีกทั้งมีการติดตามประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละระยะเป็นประจำ ทำให้ระบบการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนยังอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จริฎญา สมานญาติ, ชวลิต ชูกำแพง และสุรศักดิ์ คำคง (2555, หน้า 7-17) และนิวัฒน์ บุญสม และคณะ (2560, หน้า 786-806) ได้ทำการวิจัยประเมินหลักสูตร ที่พบว่าด้านกระบวนการดำเนินงานทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นและความเห็นสมควรอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานในแต่ละระยะ รวมทั้งต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานอยู่เสมอเพื่อปรับปรุงจุดที่ยังบกพร่องได้ทันเวลา และสอดคล้องกับ Surendran Sankaran and Norazlinda Saad (2022, pp. 1-8) กล่าวว่า การประเมินถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการศึกษาและควรนำไปปฏิบัติและดำเนินการควบคู่กัน

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สาขาวิชาเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีทักษะความชำนาญทางการใช้ภาษาอังกฤษ และเน้นการฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง และเพื่อให้สามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี และได้รับการยอมรับ นอกจากนี้หลักสูตรยังมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชาอย่างครบถ้วนและสามารถนำความรู้เน้นไปใช้ในการประกอบอาชีพและรับใช้สังคมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ FERDA TUNÇ (2010, p. 80) กล่าวว่า กิจกรรมการที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารที่เพียงพอจะส่งผลต่อแรงจูงใจของผู้เรียนและประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธ์ (2555, หน้า 25-40) และสำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ (2560, หน้า 12-27) ที่พบว่าด้านผลผลิตทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นและความเห็นสมควรอยู่

ในระดับมาก ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ในวิชาชีพ และคุณภาพการปฏิบัติงาน เป็นต้น ซึ่งบัณฑิตมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้าสภาพแวดล้อมในที่ทำงานสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการแก้ปัญหาและการวิเคราะห์งานได้อย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งสามารถนำใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้เป็นอย่างดี

5. แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (1) ด้านบริบท ปรับปรุงวัตถุประสงค์เนื้อหา รายวิชาของหลักสูตร เน้นทักษะการสื่อสาร กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกหลักสูตร (2) ด้านปัจจัยนำเข้า ปรับปรุงทักษะการสื่อสาร เทคนิคการสอน นำใช้เทคโนโลยี สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียน มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อการใช้งาน และมีงบประมาณพัฒนาทักษะความรู้ของอาจารย์ผู้สอน งบประมาณส่งเสริมสื่อการเรียนการสอน (3) ด้านกระบวนการดำเนินงาน เพิ่มการร่วมมือภายนอกทั้งในและต่างประเทศ เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง มีการประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบอย่างสม่ำเสมอ และแจ้งให้นักศึกษารู้เพื่อปรับปรุง (4) ด้านผลลัพธ์ เพิ่มทักษะความเป็นผู้นำ จิตสาธารณะ กิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายตามสถานการณ์จริง เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก เพิ่มทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การทำงานเป็นทีม และเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา จันทรเปล่ง (2562, หน้า 260) ได้กล่าวว่า การเรียนในบางเนื้อหาไม่ครอบคลุมเนื่องด้วยข้อจำกัดของจำนวนนิสิต เวลา สถานที่ ควรเพิ่มจำนวนห้องศึกษาค้นคว้า และคอมพิวเตอร์ได้รองรับ การศึกษาค้นคว้าของนิสิตปัจจุบันให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้หลักสูตรควรดำเนินกิจกรรมการศึกษาดูงานฝึกประสบการณ์ วิชาชีพให้นิสิตได้มีประสบการณ์ และจุดเหล่านี้เป็นประเด็นที่ทางหลักสูตรควรนำไปพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ให้ความสำคัญและมาตรฐานวิชาชีพโดยประชาชนลาว ควรเน้นให้ครูผู้สอนมีการจัดหาอุปกรณ์สื่อการเรียนที่ทันสมัย มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักศึกษามีประสบการณ์ตรงจากสภาพจริงมากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมที่เน้นด้านทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะความคิดสร้างสรรค์ให้แก่นักศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำแผนการพัฒนาหลักสูตรทั้งระยะสั้น และระยะยาว มีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และเป็นที่ต้องการของสังคมต่อไป
2. ควรมีการศึกษาและประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในรูปแบบ/ทฤษฎีการประเมินแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะภาษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

เอกสารอ้างอิง

- กฎหมายว่าด้วยการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). (2556). นครหลวงเวียงจันทน์: กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.
- กรมจัดตั้ง และพนักงาน. (2554). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. นครหลวงเวียงจันทน์: กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.
- จริญญา สมานญาติ, ชวลิต ชูกำแพง และสุรศักดิ์ คำคง. (2555). การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต โปรแกรมวิชา
วิทยาศาสตร์การกีฬาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม*, 6(2), 7-17.
- เจษฎา จันทร์เปล่ง. (2562). *การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: อซินเพรส.
- ตำรวจ บัณฑิต. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- นิวัฒน์ บุญสม และคณะ. (2560). การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปการ กีฬา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(1), 786-806.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 4(2), 25-40.
- วรรณประภา เอี่ยมฤทธิ์ และคณะ. (2563). การประเมินหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา: แนวทาง
การพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ. *อินฟอร์เมชัน Information*, 27(2), 121-140.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2552). *หลักสูตร*. ในสารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. หน้า 469-474.
- ลำเรียง อ่อนสัมพันธ์. (2560). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 9(1), 12-27.
- สุมาลี มะลิรัมย์. (2560). *การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553)
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุพิชฌาย์ กล้ายแดง. (2560). *การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และโรงแรม
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2551) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Ahmad Bashri, Muji Sri Prastiwi, Rinie Pratiwi Puspitawati. (2020). *CIPP Model for Curriculum Evaluation of Biology
Education*. Proceedings of the International Joint Conference on Arts and Humanities (IJCAH 2020).
(pp. 1247-1251).
- Beauchamp, George A. (1981). *Curriculum Theory* (4th ed.). Itasca, Illinois: F.E. peacock Publisher.
- FERDA TUNÇ. (2010). *Evaluation of an Englis Language Teaching Program at a Public University Using CIPP Model*.
Turkey: Middle East Technical University.
- Kirkpatrick. (2010). *English as a Lingua Franca in ASEAN*. Hong Kong: Hong Kong University Press.
- Surendran Sankaran and Norazlinda Saad. (2022). Evaluating the Bachelor of Education Program Based on the Context,
Input, Process, and Product Model. *Fonties in Education*, 1(7), 1-8.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development: theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics, An Introductory Analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.